

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OLEŚNIE**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU OLESKIEGO
ZA ROK 2022**

OLESNO 2023 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.	3
Działania przeciwepidemiczne.	7
Obiekty użyteczności publicznej.	19
Obiekty produkcji i obrotu żywnością	26
Placówki nauczania i wychowania.	33
Stan sanitarny środowiska pracy.	35
Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.	39
Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	43
Podsumowanie	44

WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Zadania te realizowane są poprzez sprawowanie zapobiegawczego oraz bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie wykonuje zadania na obszarze powiatu oleckiego w którego skład wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Gorzów Śląski, Dobrodzień, Olesno, Praszka,
- gminy wiejskie: Rudniki, Radłów, Zębowice.

W 2022 r. głównym kierunkiem działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oleśnie było:

- doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych,
- zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych tym: prowadzenie działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19; monitorowanie zagrożeń zdrowotnych występujących w innych krajach na podstawie EWRS i IHR,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki,
- zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Wszelkie powyższe działania, podejmowane były w oparciu o przepisy prawa, ze szczególnym uwzględnieniem:

- ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2021r., poz. 195 ze zm.);
- ustawy z dnia 14.06.1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2022r. poz. 2000 ze zm.);

oraz aktów wykonawczych- rozporządzeń krajowych i unijnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie realizował swoje zadania ujęte w „*Planie zasadniczych zamierzeń Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oleśnie na 2022 r.*”, na który składały się: przedsięwzięcia, wizytacje i kontrole. Plan został opracowany w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz wyniki prowadzonego nadzoru z lat poprzednich.

W związku z powyższym w 2022 r. nadzorowano i monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych, tym COVID-19,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz na pływalniach i basenach,

- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- środowisko pracy, w którym występują czynniki szkodliwe i/lub uciążliwe dla zdrowia,
- wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych oraz ich stosowanie,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, podmiotów leczniczych, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych, obiektów użyteczności publicznej.
- realizację Programu Szczepień Ochronnych i dystrybucją szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS),
- postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

W 2022 r. przeprowadzono łącznie 3694 kontrole/ dochodzenia epidemiologiczne/wizytacje, w tym:

- 700 kontroli merytorycznych (nie wykonano 38 kontroli planowanych),
- 168 kontroli dotyczących COVID- 19,
- 2826 wywiadów, w tym: 2807 wywiadów COVID-19, oraz 19 wywiadów nie COVID.

Wydano 177 decyzji administracyjnych, w tym:

- 89 decyzji merytorycznych dotyczące pracy poszczególnych komórek (nakazowe, zmieniające, uchylające, wykreślenia z rejestru, zatwierdzające)
- 88 decyzji finansowych.

Nałożono ogółem 11 mandatów karnych na kwotę 3100 zł, z tego:

- 10 na 3050 zł dotyczyło złego stanu sanitarnego w placówkach obrotu i/lub produkcji żywności oraz żywności będącej po upływie terminu przydatności do spożycia
- 1 na 50 zł dotyczył nieprzestrzegania nakazów i zakazów obowiązujących w trakcie epidemii (brak maseczek personelu sklepu spożywczego).

Pobrano i przebadano 541 próbek, w tym:

- 204 w zakresie urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 194 w ramach monitoringu jakości wody, w tym:

145 próbek wody przeznaczonej do spożycia,
49 próbek wody z pływalni i basenów kąpielowych,

- 143 próbki pobrane przez Oddział EDP, w tym:
 - 48 próbek kału na nosicielstwo bakterii *Salmonella* i *Shigella*.
 - 35 próbek surowicy,
 - 50 próbek w kierunku COVID -19,
 - 10 próbek SENTINEL.

Wykonano 91 badań, w tym 849 oznaczeń fizycznych w zakresie higieny procesu nauczania (pomiary oświetlenia, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci, temperatury sali lekcyjnych, wagi tornistrów).

Nie odnotowano wniosków ani skarg. Przyjęto 24 interwencje, z czego 11 było zasadnych, 13 było niezasadnych. Podjęto działania kontrolne i wyjaśniające, a osoby odpowiedzialne ukarano mandatami).

W zakresie nadzoru zapobiegawczego wpłynęło 238 różnego rodzaju wniosków, spraw, podań, w efekcie czego wydano 122 opinie, przeprowadzono 16 kontroli, wydano 26 decyzji finansowych.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu oleskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.

DZIAŁANIA PRZECIWEPIDEMICZNE

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Oddział Epidemiologii w roku 2022 realizował zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad:

- warunkami sanitarno-higienicznymi podmiotów leczniczych,
- realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych.

Ponadto podejmowano działania przeciwepidemiczne w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym COVID-19. Wywiady epidemiologiczne dokumentowano w elektronicznych systemach SRWE i SEPIS. Udzielono telefonicznych informacji dotyczących zasad izolacji, kwarantanny, dezynfekcji i wszelkiej pomocy związanej z zagadnieniami mającymi na celu uniknięcia rozprzestrzeniania się choroby. Sporządzono raporty w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych, zgonów oraz zagadnień dotyczących uchodźców wojennych. Organizowano pobór wymazów w kierunku COVID-19, RSV, grypy i programu SENTINEL tj. nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą oraz próbek surowic do przeglądu serologicznego w kierunku grypy. W obiektach działających na terenie powiatu oleskiego (sklepy, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, gastronomia spożywcza itp.) przeprowadzono kontrole tematyczne dotyczące przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2

W ewidencji oddziału w roku 2022 znajdowało się 112 obiektów świadczących usługi medyczne, w tym:

- 43 podmioty lecznicze udzielające stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 69 podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych przez praktyki zawodowe.

Zlikwidowano trzy placówki medyczne tj. NZOZ MEDLIFE Stomatologiczny w Zębolicach i dwa Gabinety Stomatologiczne (w Dobrodzieniu i Gorzowie Śląskim). Nadzorem sanitarnym objęto podmioty, które wpisano do rejestru obiektów tj. nowopowstały Gabinet Ginekologiczno-Położniczy w Oleśnie oraz Punkt Poboru Materiału do Badań Laboratoryjnych w Gorzowie Śląskim.

W 2022 roku ogółem skontrolowano 16 obiektów, co stanowi 14,3% ujętych w ewidencji placówek leczniczych, przeprowadzając w nich 21 kontroli. Dodatkowo przeprowadzono 168 kontroli tematycznych dotyczących realizacji nakazów, zakazów, ograniczeń w związku z epidemią. Przeprowadzono 2826 dochodzeń epidemiologicznych wynikających z otrzymanych zgłoszeń chorób zakaźnych, obejmując 5551 osób nadzorem epidemiologicznym (w tym: 2807 wywiadów dot. COVID-19).

Stosunek obiektów skontrolowanych do będących w ewidencji przedstawiono w tabeli.

Działalność kontrolna w podmiotach leczniczych za rok 2022

Rodzaj placówki	Rodzaj wykonywanej działalności leczniczej	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych
Ogółem placówek		112	16
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy)	2	1
	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, poradnie, laboratoria, stacje Caritas, zakłady rehabilitacji)	41	13
Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe	Indywidualne, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	37	0
	Indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarzy dentyków	20	1
	Indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych	12	1

Kontrolowane obiekty oceniono pod względem stanu sanitarno-higienicznego i technicznego, zabezpieczenia przeciwepidemicznego, prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji, postępowania ze sprzętem medycznym, bielizną, odpadami oraz działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, realizacji szczepień ochronnych.

Z grupy podmiotów leczniczych działających na terenie powiatu oleskiego, udzielających stacjonarnie i całodobowe świadczeń zdrowotnych (Szpital w Oleśnie, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Dobrodzieniu), skontrolowano szpital. Kontrola dotyczyła zakażeń szpitalnych i ognisk epidemicznych. Szpital stosował się do procedur, zaleceń oraz podejmował czynności mające na celu przecięcie dróg szerzenia się zakażeń. W szpitalu trwa realizacja nakazów decyzji Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 23.08.2019r., dotycząca zapewnienia właściwego stanu sanitarnego podłóg, ścian oraz mebli i wyposażenia w Laboratorium Analitycznym z terminem realizacji 31.12.2022 rok.

Na nie wykonane w terminie nakazy tj.: zapewnienia w izbie przyjęć pomieszczenia higieniczno-sanitarne do przyjmowania dzieci i osób niepełnosprawnych, wyposażenia oddziałów szpitalnych w urządzenia do dekontaminacji sprzętu sanitarnego i poprawę stanu podłóg w pracowni RTG (awaryjnej), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie wydał decyzję prolongującą do dnia 31.12.2025 rok.

Skontrolowane w 2022 roku podmioty świadczące usługi medyczne były funkcjonalne i wyposażone zgodnie ze specyfiką i zakresem świadczonych w nich usług medycznych. Stwierdzono zadawalający stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i wyposażenia oraz bardzo dobry stan techniczny. Utrzymaniem bieżącego porządku i czystości placówek zajmowali się zatrudnieni w nich pracownicy. Sprzęt porządkowy, środki czystości i dezynfekcyjne przechowywano w pomieszczeniach porządkowych, wyposażonych zgodnie z obowiązującymi przepisami. W nich sporządzano roztwory robocze środków myjąco-dezynfekcyjnych i przeprowadzano zabiegi dekontaminacji sprzętu czystościowego. Placówki posiadały dostateczną ilość i asortyment sprzętu, w tym sprzętu jałowego. Nie wnoszono uwag do sposobu postępowania z tym sprzętem. Dobór preparatów dezynfekcyjnych był właściwy, stosowano środki o szerokim spektrum działania. Procesy dekontaminacji powierzchni oraz sprzętu medycznego prowadzone były w oparciu o opracowane procedury lub plany higieny. Mycie narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użycia odbywało się manualnie i przy pomocy myjek ultradźwiękowych. W pięciu placówkach narzędzia i sprzęt wielokrotnego użytku sterylizowano we własnym zakresie, w autoklawach parowych, w sterylizatorni usytuowanej przy gabinecie, z zachowaniem wszelkich zasad. Tylko jedna praktyka zawodowa miała podpisaną umowę na sterylizację narzędzi z ZOZ w Oleśnie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z narzędziami wielorazowego użycia, opracowano i wdrożono stosowne procedury. Odpady segregowano w miejscu ich powstawania, gromadzono w lodówkach w temperaturze poniżej 10°C, a czas ich magazynowania nie przekraczał 30 dni. Odbiorem i utylizacją odpadów zajmowały się specjalistyczne firmy. W placówkach stosowano bieliznę jednorazowego i wielorazowego użycia. Nie wnoszono zastrzeżeń do sposobu postępowania oraz przechowywania bielizny w obiektach skontrolowanych. Tylko jeden podmiot leczniczy miał podpisaną umowę z pralnią zewnętrzną, która zapewniała transport bielizny czystej i brudnej. Postępowanie z odpadami medycznymi i bielizną w obiektach regulowały opracowane i wdrożone procedury i instrukcje stanowiskowe.

Placówki opracowały i wdrożyły kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

We wszystkich obiektach wdrożono działania przeciwepidemiczne, dostępna była informacja dla pacjentów o przestrzeganiu przepisów, dezynfekcji rąk, personel przestrzegał wymagań w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej i obowiązujących procedur.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

W 2022r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oleśnie opracowała sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych na podstawie zgłoszeń lekarzy z podmiotów leczniczych odnośnie zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbyła się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego -PZH na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Na podstawie w/w zgłoszeń sporządzane były dwutygodniowe meldunki o zachorowaniach na choroby zakaźne.

W omawianym okresie zarejestrowano łącznie 3459 przypadków zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkiem zgłaszania. Z powodu zachorowań na choroby zakaźne hospitalizowano łącznie 390 osób. W roku sprawozdawczym zmarło 35 osób, były to zgony z powodu zakażenia SARS-CoV-2 – 34 przypadki oraz *Clostridium difficile* -1 przypadek.

Wystąpiło 17 ognisk epidemicznych w tym 14 spowodowanych zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2, pozostałe wywołane czynnikami: *Acinetobacter baumannii* i *Clostridium difficile*. W ogniskach zachorowało 122 osoby. Liczba zgonów w ogniskach bez związku z zakażeniem - 20 przypadków. W porównaniu z rokiem poprzednim w 2022 r. zarejestrowano o 50% mniejszą liczę ognisk epidemicznych.

W 2022 roku podobnie jak w latach ubiegłych nie zanotowano zachorowania na: dury rzekome, dur brzuszny, czerwonkę, błonicę, tężec, włośnicę i poliomyelitis. Nie stwierdzono też tasiemczycy, zatrucia grzybami lub środkami farmakologicznymi. W analizowanym okresie zarejestrowano dwa nowo wykryte zakażenia HIV oraz jeden przypadek zachorowania na kiłę. Najczęstszą chorobą wieku dziecięcego była ospa wietrzna.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SALMONELOZY	3	0	1	4	6	2	5	7	3	5	2	4
BIEGUNKA DZ. DO 2 LAT	108	286	392	350	121	110	82	87	103	29	24	26
KRZTUSIEC	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
PŁONICA	25	48	44	107	53	99	66	33	21	12	0	14
ZAP. OPON MÓZG. RDZ.	7	5	4	4	6	2	3	9	3	2	6	0
OSPA WIETRZNA	266	775	343	425	115	287	564	456	308	39	41	308
RÓŻYCZKA	1	10	22	2	1	1	0	0	1	0	0	0
ZAPALENIE MÓZGU	1	1	2	2	0	4	1	0	1	0	0	0
WZW	8	7	4	1	0	2	6	1	1	0	0	3
NAGMINNE ZAP. PRZYUSZNIC.	4	1	9	6	1	4	3	5	3	2	3	0
GRYPA	328	198	513	112	815	283	1037	941	424	185	1	49
BORELIOZA	14	15	21	8	11	23	35	19	19	25	13	12
BAKT. ZAK. JELIT	7	15	26	30	21	22	8	11	7	41	57	64
WIR. ZAK. JELIT	172	216	184	338	271	268	144	143	186	83	42	137
GRUŻLICA	4	9	11	10	8	7	4	4	13	4	2	0

ANALIZA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

- **Zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2**

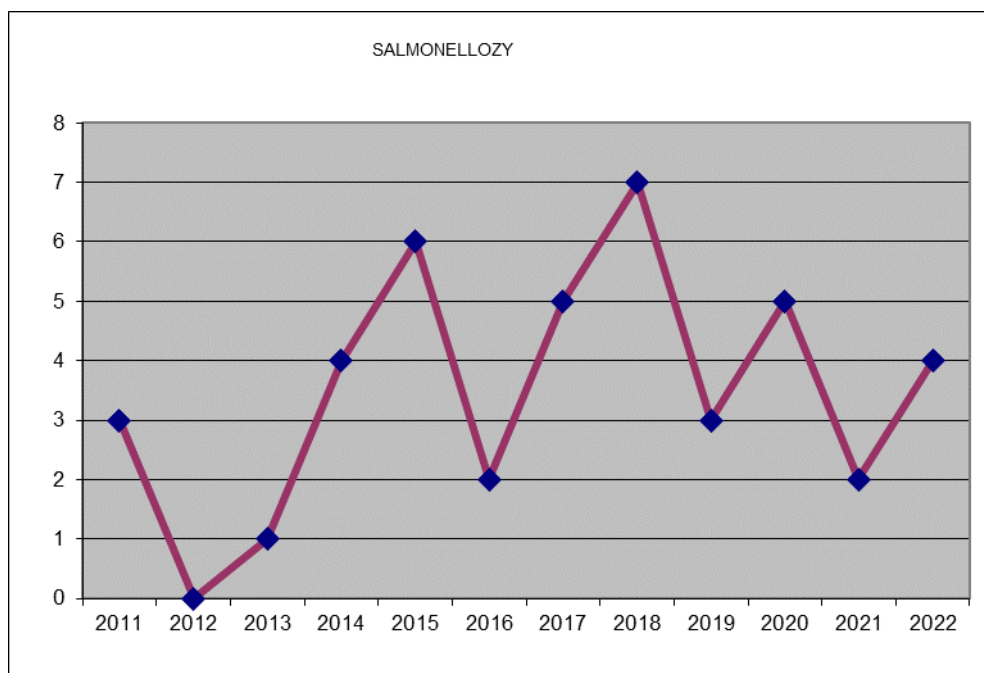
SARS-CoV-2 to zjadliwy i patogenny wirus należący do grupy koronawirusów, który wywołuje ostrą zakaźną chorobę układu oddechowego. Koronawirus ten pod koniec 2019 r. wywołał globalną pandemię, która wciąż trwa. Od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022r zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązywał w Polsce stan epidemii. Natomiast od 16 maja 2022r. obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego.

W 2022 r. zarejestrowano łącznie 2759 potwierdzonych i możliwych przypadków zarówno u osób z objawami jak i bezobjawowych- co stanowi nieznaczny spadek liczby zgłoszonych przypadków w porównaniu do 2021 roku. W tej liczbie 175 osób hospitalizowano, a 34 osoby zmarły.

Transmisja wirusa **SARS-CoV-2** jest nadal powszechna. W przeciwieństwie do okresu wakacyjnego roku 2021 w 2022r. wskaźnik zakażeń rośnie. Może to mieć związek z zaprzestaniem powszechnych szczepień, napływem emigrantów lub większej zaraźliwości oraz wykazującej odporność na szczepionkę odmiany genetycznej wirusa-Omikron.

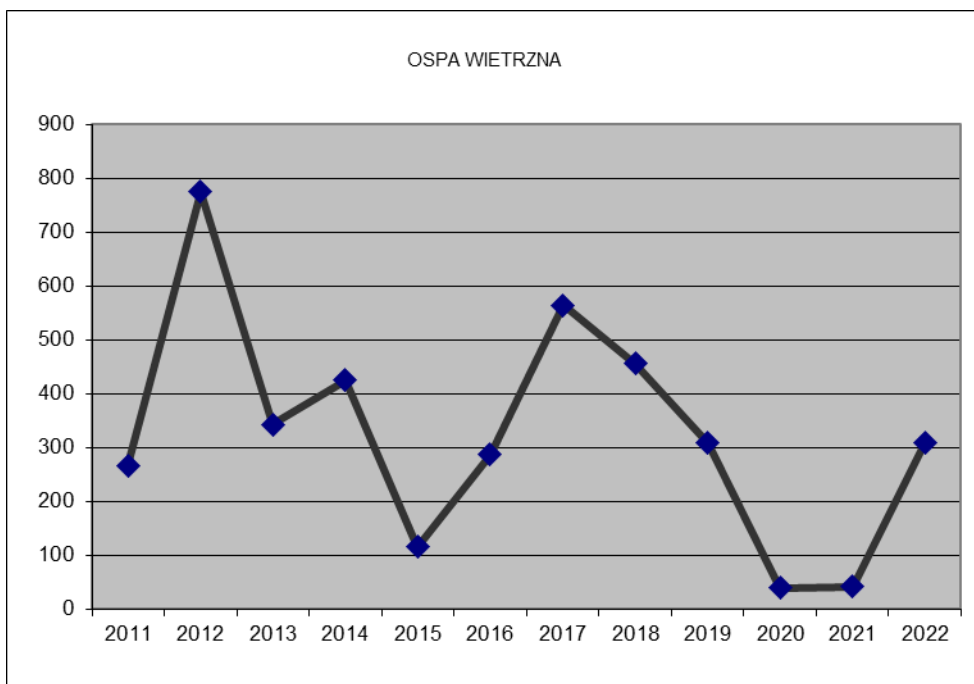
- **Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe**

Biegunki i zakażenia jelitowe od lat są istotną przyczyną chorobowości szczególnie u dzieci. Do zakażeń tych dochodziło przeważnie w środowiskach domowych, na które służby sanitarne nie mają bezpośredniego wpływu. W roku 2022 liczba zatruc i zakażeń pokarmowych utrzymywała się na poziomie podobnym jak w latach ubiegłych.

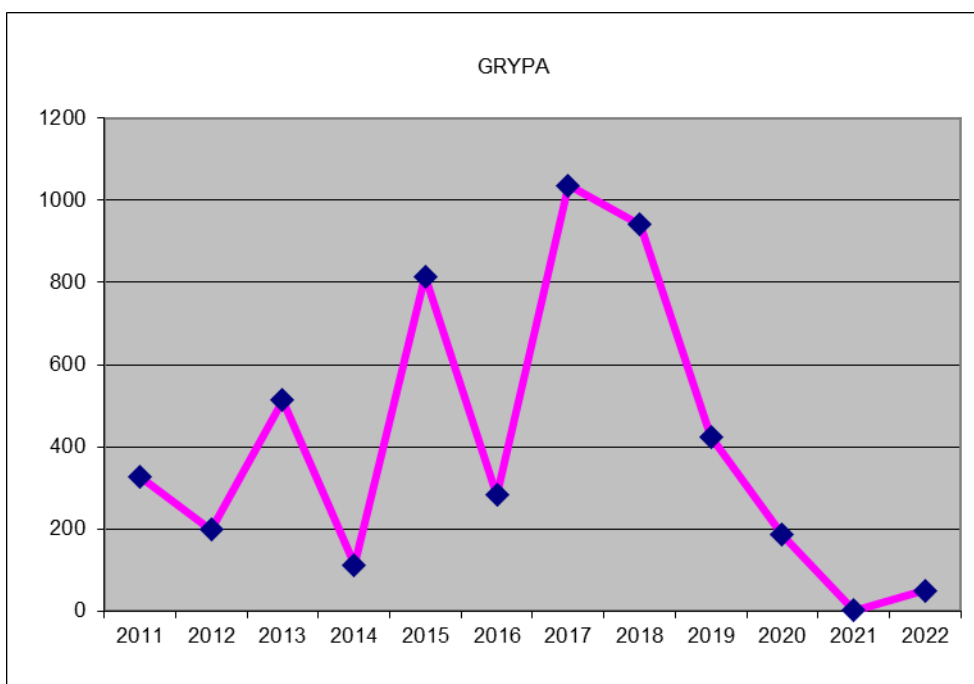
- **Ospa wietrzna**

Zachorowania na ospę wietrzną cechuje duża zmienność – po spadku liczby zachorowań następuje znaczący wzrost. W latach 2021/2022 r. zaobserwowano wzrost liczby zachorowań. Szczepieniami ochronnymi objęte są tylko dzieci narażone w sposób szczególny na zakażenie m.in. z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby i uczęszczające do żłobków. Bardzo niewiele osób przystępuje do odpłatnych szczepień p/ospie.

- **Grypa**

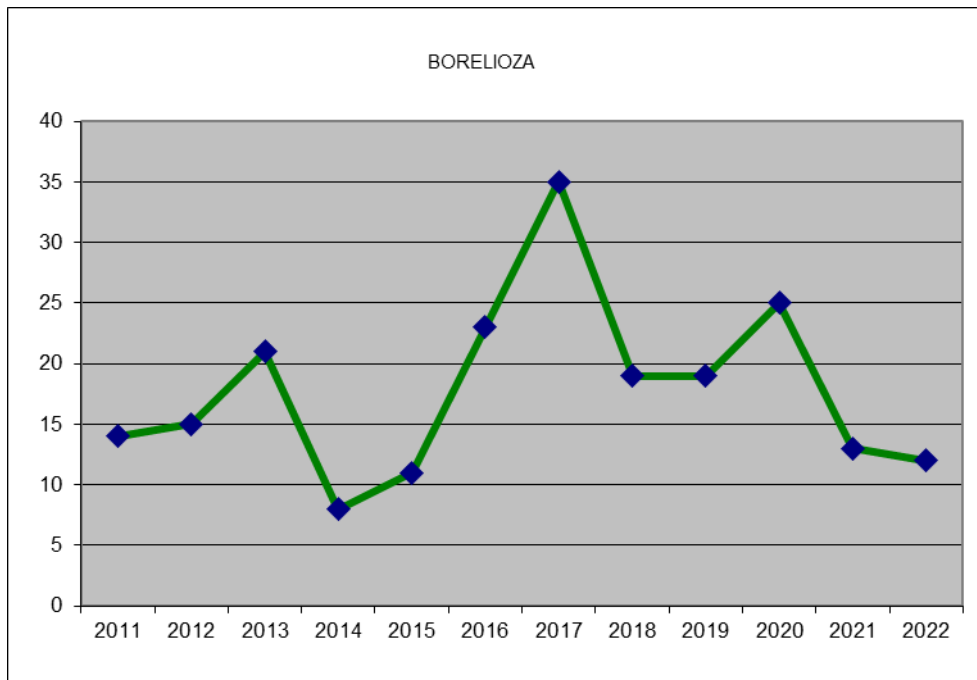
Na terenie powiatu oleskiego prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej zachorowań na grypę oraz infekcje grypopodobne na podstawie tygodniowych raportów przysyłanych przez placówki medyczne. Na liczę zachorowań na grypę oraz infekcje grypopodobne składały się zachorowania szczególnie w okresie jesienno-zimowym. W 2022 roku odnotowano 49 przypadków zachorowań.

W celu monitorowania sytuacji epidemiologicznej grypy w Polsce kontynuowano zintegrowany system nadzoru epidemiologicznego SENTINEL – ten rodzaj nadzoru polega na wytypowaniu jednostek ochrony zdrowia (na terenie naszego powiatu jest to: NZOZ Cytramed w Radłowie), w którym oprócz rejestracji przypadków dokonywane jest także pobieranie materiału do badań wirusologicznych od chorych (wymazy z gardła i nosa).

- **Borelioza**

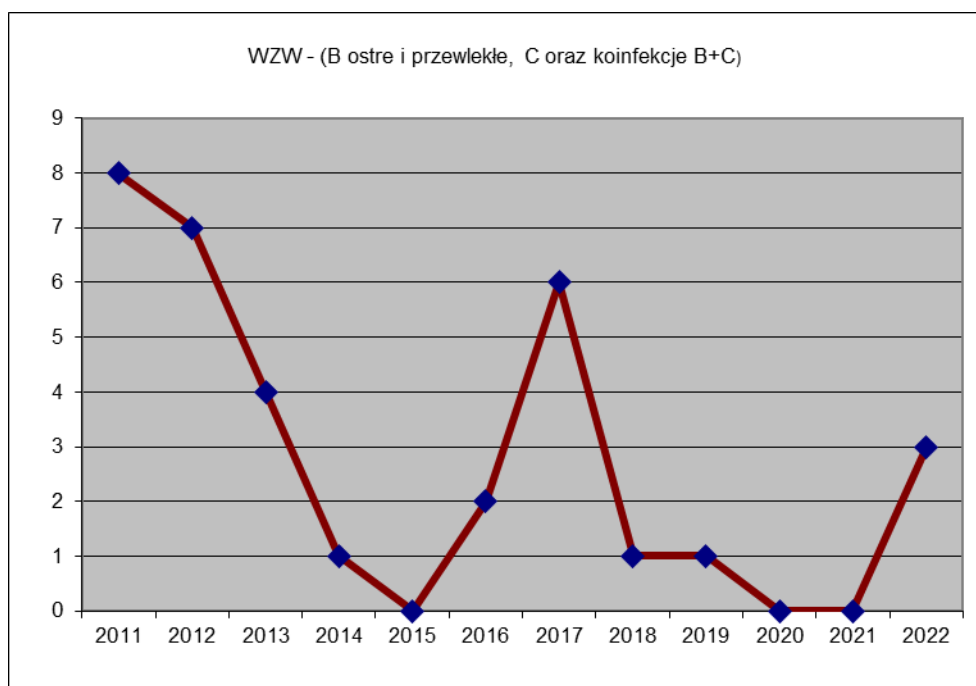
Na terenie naszego powiatu w ostatnich latach zachorowania na boreliozę utrzymują się na podobnym poziomie. Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków zgłaszanych jest ze znacznym opóźnieniem, a liczba rejestrowanych potwierdzonych przypadków boreliozy może świadczyć o poprawiającej się świadomości i diagnostyce. Przeciwno tej chorobie nie ma szczepionki co potęguje problem i dlatego niezwykle ważne jest wczesne rozpoznanie i skuteczne leczenie w początkowej fazie choroby. W 2022 roku zarejestrowano 12 przypadków zachorowań.

- **Wirusowe zapalenie wątroby**

W ostatnich latach obserwujemy spadek zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby szczególnie typu B. W 2022 roku zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby (2 - przewlekłe typu B, 1- przewlekły typu C).

Zakażenia wirusem HCV w pierwszym okresie przebiegają bezobjawowo z tego powodu zakażenia są rozpoznawane niemal wyłącznie u osób w trakcie badań diagnostycznych wykonywanych z innych powodów. Z uwagi na skryty charakter choroby aż 95% zakażonych HCV nie jest świadomych zakażenia i związanych z nim następstw i może nieświadomie zakażać inne osoby. Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na wzv C można zapobiec jedynie w drodze działań polegających na utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno – sanitarnych podczas wykonywania zabiegów medycznych i niemedycznych przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek.

- **Narażenie i styczność ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę**

W ocenianym roku odnotowano 50 przypadków pokąsania przez zwierzęta podejrzone o wściekliznę, 8 osób poddano szczepieniu przeciwko wściekliznie. Decyzja o szczepieniu uzależniona jest od wyników 15 dniowej obserwacji weterynaryjnej zwierzęcia.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną metodą zapobiegania chorobom zakaźnym zarówno u osoby poddanej szczepieniu jak i całej populacji. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób co najmniej na poziomie 95%. Program Szczepień Ochronnych (PSO) ogłaszany jest corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie komunikatu na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zasad przeprowadzania i dokumentacji szczepień. Program ten jest systematycznie modyfikowany zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

W związku z wojną na Ukrainie przebywające na terenie Polski dzieci były szczepione w ramach aktualnego Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Zaszczepiono łącznie 46 dzieci ukraińskich (w tym noworodki urodzone w Polsce oraz dzieci starsze).

Coroczna szczegółowa analiza wykonania szczepień jest przeprowadzana na podstawie danych uzyskanych ze sporządzanego przez każdego świadczeniodawcę-rocznego sprawozdania MZ-54. Średnie uodpornienie dzieci i młodzieży przeciw chorobom zakaźnym według rocznego sprawozdania za 2022 rok w porównaniu z latami ubiegłymi kształtuje się na podobnym poziomie i wynosi **69,1%** (73,8% w 2018r. 71,4 w 2019r. 67,4 w 2020r, 59% w 2021r.). Na tak niski stan szczepień wpływ może mieć trwający stan zagrożenia epidemicznego oraz nasilony ruch antyszczepionkowy. W rocznikach podlegającym szczepieniu w 2022 roku odnotowano następujący odsetek zaszczepionych:

rocznik 2022 – 99,1% (szczepienie p/gruźlicy) – 5 noworodków nie zaszczepiono z uwagi na brak zgody rodziców lub czasowe przeciwwskazania w trakcie diagnostyki.

rocznik 2017 – 61,7% (p/poliomyelitis, błonicy, tężcowi i krztuścowi;

61,7% (p/odrze, śwince, różyczce),

rocznik 2013 – 81,5% (szczepienie p/odrze, śwince i różyczce),

rocznik 2009 – 73,4% (szczepienie p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi),

rocznik 2004 – 67,1% (szczepienie p/ błonicy i tężcowi).

Zaszczepiono 934 osoby przeciw grypie (są to osoby w różnych grupach wiekowych) i 355 osób p/WZW B w ramach szczepień zalecanych. W omawianym okresie zarejestrowano dwa łagodne niepożądane odczyny poszczepienne u małych dzieci i 1 łagodny po szczepieniu p/covid.

Obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym ma charakter powszechny i podlegają mu osoby przebywające na terenie Polski. Niepokojący jest wzrost liczby osób uchylających się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym związany z narastającą aktywnością ruchów antyszczepionkowych. W ubiegłym roku na terenie powiatu odnotowano zwiększoną ilość takich środowisk, do których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie jak również świadczeniodawcy wysyłali pisma oraz wezwania przypominające o konieczności poddawania się szczepieniom.

ZAKAŻENIA ZAKŁADOWE SZPITALNE

Opracowywaniem i aktualizacją systemu zapobiegania zakażeniom szpitalnym zajmuje się Zespół Kontroli Zakażeń. Monitoruje, identyfikuje i rejestruje zakażenia szpitalne, patogeny alarmowe i ogniska epidemiczne. Opracowuje, wprowadza i kontroluje realizację i skuteczność procedur i instrukcji. Aktywnie współpracuje z laboratorium mikrobiologicznym, oddziałami szpitalnymi w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych i apteką w zakresie opracowania i aktualizacji receptariusza szpitalnego oraz stosowania antybiotyków w leczeniu zakażeń. Opracowuje okresowe raporty, planuje i realizuje edukację personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych.

System kontroli zakażeń polega na: rejestracji zgłoszeń zakażeń szpitalnych przez lekarzy prowadzących i pielęgniarki łącznikowe, codziennej analizie wyników badań mikrobiologicznych, weryfikacji powodu zlecenia antybiotyku u pacjenta hospitalizowanego powyżej 72h oraz monitorowaniu chorych gorączkujących.

W celu poprawy bezpieczeństwa epidemiologicznego szpitala i dostosowania do zagrożeń podjęto następujące działania:

1. Rozbudowano instalację tlenową w oddziale: ortopedii, chirurgii, wewnętrznym i ginekologii (zamontowano gniazda tlenowe dla każdego stanowiska łóżkowego) oraz zakupiono nowy zbiornik tlenu.
2. Pomalowano ściany w salach chorych w oddziale: ortopedii, wewnętrznym wraz z korytarzem, część sal w oddziale chirurgii, poczekalnię w SOR pomieszczenia poradni urologicznej, ortopedycznej oraz kuchni szpitalnej wraz z pomieszczeniem do magazynowania ziemniaków, pomieszczeniem obierania warzyw, gdzie również wymieniono płytki. W oddziale wewnętrznym odnowiono zniszczone łóżka i szafki przyłóżkowe. Przeprowadzono modernizację łazienki dla pacjentów w Izbie Przyjęć oraz brudownika dla Izby Przyjęć i SOR.

3. Zakupiono: ambulans, dwa łóżka elektryczne i sześć ortopedycznych, nowy stół zabiegowy do poradni chirurgicznej, dwa stoliki zabiegowe dla oddziału ginekologiczno-położniczego, dwa klimatyzatory przenośne dla oddziału chirurgii oraz jeden do pracowni UKG, wózek transportowy oraz dwa wózki do przewożenia chorych dla SOR, urządzenie do suchego rozmrażania osocza do laboratorium, wanienkę do mycia głowy dla oddziału wewnętrznego, lodówkę do kuchni w oddziale chirurgii;
4. Doposażono blok operacyjny w: zestaw kolumn do zabiegów w chirurgii nieinwazyjnej, zestaw aparatury do zabiegów laparoskopowych wraz z narzędziami laparoskopowymi, histeroskopowymi i do histerektomii, zestaw aparatury do wykonywania zabiegów artroskopowych wraz z narzędziami i pięć zestawów do pomiaru ciśnienia w jamie brzusznej.
5. Zakład Rehabilitacji wyposażono w: aparat do diatermii, cztery stoły do ćwiczeń, system do ćwiczeń w podwieszeniu, rower i parawan trójskrzydłowy, schody do nauki chodzenia, trójczęściowy stół do masażu, bieżnię, aparaty: do fizykoterapii, elektroterapii, elektroterapii i ultradźwięków.
6. Ponadto Szpital otrzymał z tymczasowego szpitala Covidowego w Opolu: dwa aparaty do terapii nerkozastępczej dla OIT, siedem łóżek szpitalnych, sto reduktorów tlenu, dwa urządzenia do dezynfekcji poprzez zamgławianie NOCOSPARY, pięć kardiomonitörów, dwa ssaki medyczne, cztery koncentratory tlenu, dwa wielorazowe laryngoskopy, dwa materace p/odleżynowe, trzy urządzenia do ogrzewania pacjentów SOR, OIT i anestezjologii.
7. Zakupiono szczepionki p/grypie i zaszczepiono zadeklarowanych pracowników ZOZ.
8. Opracowano i wdrożono procedury dotyczące zapobiegania transmisji biologicznych czynników chorobotwórczych o szczególnej zjadliwości lub oporności, zasad obrotu i przechowywania szczepionek z PSSE. Zaktualizowano instrukcję dotyczącą zasad mycia i dezynfekcji respiratorów.

Przeszkolono 87 nowoprzyjętych pracowników, stażystów i osoby odbywające praktyki zawodowe w zakresie zapobiegania zakażeniom w tym higieny rąk, stosowania środków ochrony indywidualnej, postępowania w sytuacji ekspozycji zawodowej, zasad utrzymania czystości i dezynfekcji, postępowania z odpadami medycznymi.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej znajdowało się 298 obiektów, skontrolowano 146, co stanowiło 48,9% ogółu. Łącznie przeprowadzono 169 kontroli sanitarnych, które dotyczyły obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów zaopatrujących w wodę do spożycia. Realizowane zadania w zakresie higieny środowiska stanowiły kontynuację problematyki z lat poprzednich. Dodatkowo kontrole zrealizowane w 2022 r. w ilości 55 dotyczyły przestrzegania obowiązujących nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONA DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Ludność powiatu oleskiego zaopatrywana była w wodę z 14 wodociągów, objętych monitoringiem jakości wody. W porównaniu z rokiem 2021 nie zlikwidowano żadnego ujęcia wody jak również nie powstał żaden nowy wodociąg.

Tab. Wykaz wodociągów zaopatrujących ludność powiatu oleskiego

Nazwa wodociągu	Obszar zaopatrywania w wodę	Produkcja wody m ³ /d	Liczba zaopatrywanej ludności (tys.)	Ocena jakości wody	Liczba kontroli związanych z pobieraniem próbek wody ¹	Liczba kwestionowanych próbek wody (parametry)
Olesno	Olesno miasto i gmina	2366,00	16.293	Przydatna do spożycia	4/5	1 (ogólna liczba mikroorganizmów) – przekroczenie jednorazowe
Biskupice	Biskupice gmina	551,00	4.083	Przydatna do spożycia	2/2	-
Zębowice	Zębowice gmina	301,13	3.416	Przydatna do spożycia	3/4	1 (żelazo) - przekroczenie jednorazowe
Strojec	Strojec gmina	146,4	1.448	Przydatna do spożycia	2/3	-
Kowale	Kowale miasto i gmina	1433	11.606	Przydatna do spożycia	3/3	-
Goła	Goła Gmina	114,80	1.199	Przydatna do spożycia	2/5	4 (odczyn pH) - jednorazowe przekroczenie

Gorzów	Gorzów miasto i gmina	695,00	4.910	Przydatna do spożycia	3/6	1 (bakterie gr coli) – przekroczenie jednorazowe
Uszyce	Uszyce gmina	44,00	0.808	Przydatna do spożycia	2/5	3 (odczyn pH) – jednorazowe przekroczenie
Rudniki	Rudniki gmina	936,55	7.915	Przydatna do spożycia	3/2	-
Hadasiki	Hadasiki gmina	156,00	2.116	Przydatna do spożycia	2/4	4 (odczyn pH) – jednorazowe przekroczenie
Bzinica	Bzinica gmina	306,00	2.568	Przydatna do spożycia	2/2	-
Dobrodzień	Dobrodzień miasto i gmina	527,00	4.733	Przydatna do spożycia	3/5	5 (azotany) – jednorazowe przekroczenie
ORAS Olesno	ORAS Olesno gmina	55,0	0.370	Przydatna do spożycia	1/2	-
ZHP Kucoby	Kucoby gmina	2,00	0.002	Przydatna do spożycia	2/3	2 (odczyn pH) – jednorazowe przekroczenie
OGÓLEM		7712.06	61.467	-	34/51	21

Objaśnienia:

¹ – kontrole z nadzoru / kontrole przeprowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Ludność na terenie powiatu oleskiego zaopatrywana była w wodę pochodzącą jedynie z ujęć podziemnych. W przeważającej części były to wodociągi produkujące wodę w ilości od 100-1000 m³/dobę. Największym jest wodociąg Olesno, produkujący ponad 2 tys.m³ wody na dobę. Pomimo bardzo dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej na terenie powiatu oleskiego ok. 130 osób z terenów wiejskich (przysiółki w gminach: Dobrodzień, Rudniki, Radłów, Olesno) korzysta z wody o niekontrolowanej jakości, wykorzystując własne studnie przydomowe.

Na 145 pobranych z nadzoru próbek wody oraz 148 próbek pobranych w ramach kontroli wewnętrznej 21 nie odpowiadało wymaganiom jakości wody do spożycia co stanowiło 7,2 % wszystkich przebadanych próbek.

Jednorazowe przekroczenia dotyczące: ponadnormatywnej wartości odczynu pH, zawartości żelaza oraz azotanów odnotowano w wodzie pochodzącej z wodociągów sieciowych w: Dobrodzieniu, Dobrodzieniu - Hadasikach, Gołej, Uszycach, Zębowicach i wodociągu lokalnym ZHP. Szybko podjęte działania przez zarządców wodociągów pozwoliły na wyeliminowanie zanieczyszczeń, a kolejne badania nie wykazały przekroczeń.

Zdarzyły się również jednorazowe przekroczenia mikrobiologiczne w wodociągu sieciowym w Oleśnie oraz w Gorzowie Śląskim, jednak przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały nieprawidłowości. Można więc uznać, że zdarzenia miały charakter incydentalny.

Najlepszą jakościowo wodę otrzymywali mieszkańcy gminy Zębowice. Do ich domów dostarczana była woda bezpośrednio ze studni głębinowej bez uzdatniania. Także pracownicy firm: ORAS i LARIX korzystają z tego rodzaju wody.

Na terenie powiatu jedynie w wodociągu sieciowym w Kowalach stosowana jest minimalna dezynfekcja wody przy użyciu podchlorynu sodu.

Tab. Stosowane procesy uzdatniania wody w poszczególnych wodociągach

Lp.	Nazwa wodociągu	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy (km)	Materiały z których wykonana jest sieć	Prowadzone procesy uzdatniania i dezynfekcji
1	Dobrodzień	41,80	PCV, żeliwo	napowietrzanie
2	Hadasiki	52,46	PCV	korekta odczynu (pH), odżelazianie, odmanganianie
3	Bzinica	32,70	PCV	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
4	Zębowice	64,062	PCV, PEH	-
5	Kowale	88,362	PCV, żeliwo, PEH	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, minimalne chlorowanie
6	Strojec	20,359	PCV, żeliwo, cementowo-azbestowe	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
7	Rudniki	119,9	cementowo-azbestowe, PCV	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
8	Biskupice	71,49	PCV	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
9	Gorzów	81,001	PCV, żeliwo, cementowo-azbestowe	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
10	Uszyce	8,963	PCV, cementowo-azbestowe, żeliwo	korekta odczynu (pH)
11	Goła	19,513	PCV	korekta odczynu (pH)
12	Olesno	216,7	PEH, PCV, żeliwo cementowo-azbestowe	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie
13	ZHP Kucoby	0,08	PCV	korekta odczynu (pH)
14	ORAS Olesno	0,90	PCV	-
-	OGÓLEM	818,29	-	-

W wyniku wydanej w 2022r. decyzji poprawie uległ stan sanitarno –techniczny na: ujęciu lokalnym ORAS Olesno, na ujęciu w Gorzowie Śląskim oraz na ujęciu w Uszycach.

Na wszystkich ujęciach wodociągowych na bieżąco odnawiane były urządzenia wodne, ściany i sufity pomieszczeń na SUW oraz włazy czy wnętrza studni przez co zachowany był odpowiedni stan sanitarny na tego typu obiektach.

W gminie Olesno mieści się popularne miejsce spacerowe - leśnie uroczysko „Siedem źródeł”, gdzie znajduje się źródlane ujęcie wody pitnej. Woda z tego źródła badana jest dwukrotnie każdego roku. Przeprowadzone w 2022 r. badania wykazały, iż woda ta pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym odpowiadała wymaganiom jakości wody do spożycia.

STAN SANITARNO-TECHNICZNY BASENÓW I PŁYWALNI

W ewidencji tut. Stacji znajdują się 3 pływalnie kryte: „Oleska Laguna” w Oleśnie, „Nemo” w Praszce oraz „Delfin” w Dobrodzieniu. W 2022 r. wszystkie nadzorowane pływanie zostały skontrolowane i nie stwierdzono żadnych uchybień.

Jakość wody na pływalniach krytych w ciągu roku 2022 nie budziła większych zastrzeżeń. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- jednorazowego, niewielkiego przekroczenia poziomu mętności,
- pojedynczego przekroczenia (podwyższony bądź zaniżony) poziomu chloru wolnego bądź zbyt niskiego poziomu wskaźnika redox.
- podwyższonego poziomu chloroformu (pływalnia w Praszce, przeprowadzone badania sprawdzające nie wykazały nieprawidłowości).

W jednej próbce pochodzącej z jacuzzi na pływalni krytej „Oleska Laguna” w Oleśnie stwierdzono obecność bakterii *pseudomonas aeruginosa* (4jtk/ml). Woda z niecki została wymieniona, a powierzchnię wanny wyczyszczono oraz kilkakrotnie zdezynfekowano. Przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały nieprawidłowości.

Pływalnie wywiązywały się z obowiązku realizacji harmonogramu pobierania próbek wody na rok 2022 a wszystkie sprawozdania z badań przekazywane były do PPIS w Oleśnie.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości związanych z jakością wody pobranej przez PPIS w Oleśnie na pływalniach w Oleśnie, Dobrodzieniu i Praszce zostały wydane decyzje finansowe.

W roku 2022 PPIS w Oleśnie sprawował również nadzór nad basenem odkrytym w Kucobach, który był czynny w okresie letnim. Z basenu korzystali jedynie uczestnicy obozów harcerskich podczas trwania kolonii. Woda z tego obiektu w okresie funkcjonowania badana była trzykrotnie pod względem mikrobiologicznym. W tym czasie nie kwestionowano wyników z badań próbek wody.

OBIEKTY NOCLEGOWE

Na terenie działalności Stacji znajdowały się 32 obiekty świadczące usługi hotelarskie w tym 7 obiektów posiadających kategoryzację (21,8%):

- 6 hoteli (skategoryzowane),
- 1 motel (skategoryzowany),
- 15 gospodarstw agroturystycznych,
- 1 ośrodek wypoczynkowy,
- 9 innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (nieskategoryzowane).

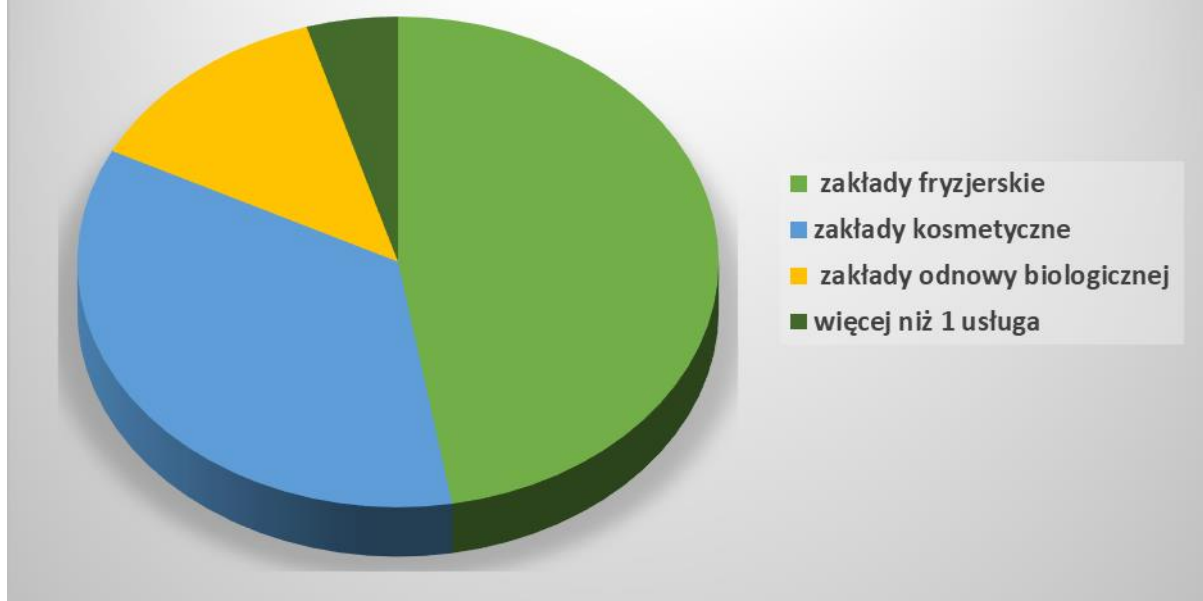
W 2022 r. liczba nadzorowanych obiektów hotelowych nie zmieniła się, zlikwidowane zostały 3 gospodarstwa agroturystyczne. Przeprowadzono kontrole sanitarne w: 1 obiekcie hotelowym i 8 gospodarstwach agroturystycznych. Były to bieżące kontrole dot. przestrzegania odpowiedniego stanu sanitarno – higienicznego, nieprawidłowości nie stwierdzono.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ODNOWY BIOLOGICZNEJ

W ewidencji znajdowało się 108 placówek:

- 51 zakładów fryzjerskich,
- 38 zakładów kosmetyczne,
- 14 zakładów odnowy biologicznej (solaria, gabinety masażu, siłownie),
- 5 zakładów, w których były świadczone więcej niż jedna z ww. usług.

Liczba obiektów na terenie powiatów

W skontrolowanych zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń, prowadzona była prawidłowa gospodarka: odpadami, zarówno stałymi (komunalne i niebezpieczne), ciekłymi (ścieki) oraz z odzieżą ochronną. Dezynfekcja i sterylizacja narzędzi prowadzona była w sposób prawidłowy. Obiekty, w których podczas wykonywanych zabiegów dochodzi do przerywania ciągłości tkanek posiadały opracowane i wdrożone procedury zapewniające bezpieczeństwo przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem znajdowało się 6 obiektów:

- Dom Pomocy Społecznej w Borkach Wielkich,
- Dom Spokojnej Starości w Kościeliskach,
- Rezydencja dla Seniorów „Złote Borki” w Borkach Małych,
- Dom Seniora „Paulinka” w Pawłowicach,
- Dom Opieki „Desiderata” w Praszcze,
- Dom Pomocy Społecznej w Radawiu,

w których przeprowadzono 5 kontroli bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i nie stwierdzono nieprawidłowości. W skontrolowanych obiektach zapewniona była całodobowa opieka osobom przewlekle chorym, niepełnosprawnym fizycznie oraz w podeszłym wieku, obiekty przystosowane były dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz zapewniały mieszkańcom wysoki komfort pobytu. Kontrolę jakości wody pod kątem obecności bakterii *Legionella sp* przeprowadzono w Domu Spokojnej Starości w Kościeliskach - badania nie wykazały nieprawidłowości.

PODMIOTY LECZNICZE

Pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 44 podmioty lecznicze i 69 podmiotów w których działalność lecznicza wykonywana jest przez praktykę zawodową. Skontrolowano razem 15 podmiotów leczniczych. Podczas kontroli nie odnotowano nieprawidłowości. Oceniając tę grupę obiektów można stwierdzić, iż dzięki prowadzonym na bieżąco pracom remontowym ich stan sanitarno-higieniczny utrzymywany jest na wysokim poziomie. We wszystkich skontrolowanych obiektach zarówno gospodarka wodno-ściekowa, odpadami komunalnymi i medycznymi prowadzona była prawidłowo.

USTĘPY PUBLICZNE

Na terenie powiatu oleskiego funkcjonowały 4 ustępy publiczne: w Oleśnie, Praszce Dobrodzeniu i Rudnikach. Przeprowadzono 3 kontrole tej grupy obiektów w: Oleśnie, Praszce oraz Rudnikach. W ustępie publicznym w Praszce stwierdzono brak ciepłej wody przy umywalkach (wydano decyzję nakazową z terminem wykonania do dnia 31.12.2022r.). Obiekty były czynne przez cały rok, codziennie w dni robocze oraz w czasie trwania imprez.

POZOSTAŁE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do tej grupy należały obiekty takie jak: dworzec PKP, obiekty sportowe, przystanki PKS, środki transportu publicznego, zakłady pogrzebowe, cmentarze, stacje paliw i place rekreacyjne. W omawianym okresie skontrolowano miejsca przystankowe w 4 gminach: Olesno, Praszka, Dobrodzień, Rudniki, zaniedbań higieniczno - sanitarnych nie odnotowano.

Wiaty przystankowe wyposażone były w ławki, kosze na odpady – w dobrym stanie technicznym. Skontrolowano również cmentarz parafialny w Żytniowie i stwierdzono, iż odpady cmentarne gromadzone były nieprawidłowo- luzem. Wszczęto postępowanie administracyjne- wydano decyzję nakazową dla administratora obiektu odnośnie usunięcia odpadów, która została wykonana. Przeprowadzone kontrole zakładów pogrzebowych, stacji paliw, piaskownic nie wykazały nieprawidłowości.

OBIEKTY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Bezpieczeństwo zdrowotne konsumenta jest jednym z głównych celów działania inspekcji sanitarnej. Zapewnienie bezpieczeństwa żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności opiera się na systemie kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorcę oraz systemie kontroli zewnętrznej sprawowanej przez organy urzędowej kontroli żywności.

Wymagania i procedury, które egzekwowane są podczas kontroli sanitarnych wynikają z:

- Rozporządzenia (WE) Nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z dnia 30.04.2004 r. str. 1 z późniejszymi zmianami: Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 34, str. 319),
- Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2132).

Urzędowe kontrole żywności przeprowadzane przez przedstawicieli Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzone są wg wytycznych i procedur opracowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Ich celem jest sprawdzenie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa żywnościowego dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania, sprzedaży żywności,
- żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków obrotu: przedmiotów użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Przeprowadzone w 2022 r. kontrole sanitarne obejmowały swoim zakresem między innymi:

- stan sanitarno-techniczny obiektu,
- zaopatrzenie w wodę,
- stan higieny personelu,
- higienę produkcji (w tym obecność szkodników, ciągłość łańcucha chłodniczego środków łatwo psujących się),
- dystrybucję żywności,
- pochodzenie towaru,
- dokumentację zakładu (w tym zapisy dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej, wdrażanie zasad systemu HACCP).

Każdy nowy obiekt przed rozpoczęciem działalności zobligowany był uzyskać decyzję zatwierdzającą. Na terenie powiatu oleskiego objęto nadzorem 573 obiekty produkcji i/lub obrotu żywnością. Na podstawie przeprowadzonej analizy - do kontroli wytypowano obiekty o największym ryzyku oraz te, które w latach wcześniejszych wykazywały zły stan sanitarno-techniczny. Skontrolowano 111 obiektów, przeprowadzając w nich 210 kontroli sanitarnych. Dokonano 57 ocen stanu sanitarnego na odpowiednich arkuszach, wszystkie oceny były pozytywne.

Wydano ogółem 57 decyzji administracyjnych:

- 8 nakazowych,
- 19 finansowych,
- 7 zmieniających,
- 2 umarzające,
- 9 wykreślających z rejestru,
- 12 zatwierdzających.

W następstwie stwierdzenia zaniedbań sanitarnych nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3100 zł. Nie wystawiono upomnień ani tytułów wykonawczych, nie nakładano grzywien. Wniosków o ukaranie do sądu oraz do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nie wystosowano.

W 2022 r. przeprowadzono ogółem 270 kontroli sanitarnych, w tym:

- 57 planowanych,
- 213 nieplanowanych.

Kontrole nieplanowane przeprowadzone zostały z następujących powodów:

- konieczności sprawdzenia wykonania obowiązków wydanych w decyzjach nakazowych,
- na wniosek strony (np. nowo otwierane obiekty, zmiana podmiotu prowadzącego działalność),
- w związku z pobieraniem próbek do badań laboratoryjnych,
- w związku z letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży,
- w związku z interwencjami,
- w związku z poleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego,
- w ramach funkcjonowania systemu RASFF,
- kontrole dotyczące przestrzegania nakazów oraz zakazów związanych w występowaniem stanu epidemii SARS-CoV-2.

Nadzorowano następujące grupy obiektów:

- 104 zakłady produkcji żywności,
- 285 zakładów obrotu żywnością,
- 180 zakładów żywienia zbiorowego,
- 4 obiekty obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością
- 3 sklepy obrotu kosmetykami.

W większości skontrolowanych obiektów stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Działania podejmowane przez pracowników oddziału na przestrzeni ostatnich lat spowodowały wzrost świadomości przedsiębiorców, co skutkuje poprawą warunków sanitarno-technicznych obiektów, wzrostem higieny produkcji i obrotu środkami spożywczymi. Systematycznie z roku na rok zmniejsza się liczba stwierdzanych nieprawidłowości. Właściciele zakładów modernizują je oraz dokładają wszelkich starań, aby produkowana i wprowadzana do obrotu żywność była bezpieczna.

W 2022 r. zgłoszono 11 interwencji, w tym 6 zasadnych. W trakcie kontroli osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi.

Stan sanitarno-techniczny obiektów powiatu oleskiego był bardzo zróżnicowany, od obiektów nowoczesnych i dużych po obiekty małe i mniej nowoczesne, zwłaszcza w rejonach wiejskich.

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOŚCI

W tej grupie znajdowały się 104 zakłady produkcji żywności, w tym:

- 7 automatów do produkcji lodów,
- 16 piekarni,
- 5 ciastkarni,
- 1 przetwórnia owocowo-warzywna,
- 1 zakład garmażeryjny,
- 5 zakładów przemysłu zbożowo-młynarskiego,
- 2 producentów pierwotnych i rolniczy handel detaliczny,
- 59 producentów pierwotnych i dostawcy bezpośredni,
- 8 innych wytwórni żywności (wytwórnia barszczu, pracownia zielarska, zakład mleczarski (w zakresie produkcji nalewki alkoholowej), uprawa winogron, 3 zakłady przetwarzania mięsa, koło gospodyń wiejskich (działalność statutowa okolicznościowa).

Skontrolowano 26 zakładów, przeprowadzono 32 kontrole sanitarne, wydano 4 decyzje, nałożono jeden mandat karny na kwotę 200 zł, pobrano do badań laboratoryjnych 12 próbek żywności, żadna z nich nie została zdyskwalifikowana.

Podczas kontroli zwracano uwagę na:

- prawidłowość procesów technologicznych,
- jakość i pochodzenie surowców,
- warunki przechowywania surowców i wyrobów gotowych,
- prawidłowość zabiegów mycia i dezynfekcji,
- stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej/produkcyjnej GHP/GMP,
- zaawansowanie wdrażania systemu HACCP,
- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

ZAKŁADY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W tej grupie znajdowało się 285 zakładów obrotu żywnością, w tym:

- 238 sklepów (w tym 27 supermarketów),
- 1 kiosk,
- 9 aptek,

- 10 magazynów hurtowych,
- 23 obiekty ruchome i tymczasowe,
- 2 środki transportu żywności,
- 2 inne obiekty obrotu żywnością.

Skontrolowano 53 placówki, przeprowadzono 131 kontroli sanitarnych, wydano 28 decyzji, w tym: 9 finansowych, 2 zmieniające, 3 merytoryczne, 6 wykreślających z rejestru, 8 zatwierdzających. Nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1800 zł., pobrano do badań laboratoryjnych 190 próbek żywności, żadna z nich nie została zdyskwalifikowana.

Podczas kontroli zwracano uwagę na:

- jakość i pochodzenie surowców,
- warunki przechowywania surowców i wyrobów gotowych,
- prawidłowość zabiegów mycia i dezynfekcji,
- stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej GHP,
- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

Mandaty karne nałożono z uwagi na:

- uchybienia sanitarno-porządkowe,
- stwierdzenie towaru po upływie terminu przydatności do spożycia i okresu minimalnej trwałości,
- niewłaściwych warunków przechowywania środków spożywczych.

OBIEKTY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

Do tej grupy obiektów należą zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zamkniętego.

W 2022 r. nadzorem objęto 180 zakładów żywienia zbiorowego, w tym:

- 106 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, zakłady fast - food),
- 73 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki pracownicze, bloki żywienia w domach opieki społecznej, żłobki, szkołach, przedszkola, bursy i internaty, zakłady specjalne oraz placówki kolonijne).
- 1 zakład usług cateringowych.

Obiekty te cechuje różnorodność pod względem zakresu prowadzonej działalności, wielkości pomieszczeń, poziomu wyposażenia oraz jakości świadczonych usług. Są tutaj zakłady produkujące szeroki asortyment posiłków w pełnym zakresie (od surowca do gotowej potrawy), małe punkty gastronomiczne oferujące szybkie dania z półproduktów.

Podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na:

- jakość zdrowotną żywności,
- warunki przechowywania żywności,
- pochodzenie surowców i półfabrykatów,
- prawidłowość procesów technologicznych,
- dezynfekcję naczyń stołowych
- funkcjonalność pomieszczeń zakładu,
- sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych,
- realizację zasad GHP/GMP/HACCP,
- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

Skontrolowano 33 placówki, w których przeprowadzono 46 kontroli sanitarnych, wydano 18 decyzji, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100 zł. Pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę żywności, nie została zdyskwalifikowana.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w tej grupie:

- brak zachowania czystości i porządku,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny różnych powierzchni (ściany, sufity),
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości i/lub terminu przydatności do spożycia.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest ważnym elementem składowym codziennej diety różnych grup ludności (dzieci w szkołach, przedszkolach, wychowankowie domów dziecka, pensjonariusze domów opieki społecznej). W trakcie przeprowadzonych kontroli, dokonano oceny żywienia na podstawie analizy jadłospisów. Oceniono 12 jadłospisów, nie zakwestionowano żadnego z nich.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

Istotne miejsce w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności zajmuje realizacja planu pobierania próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Liczba i rodzaj próbek oraz kierunki badań określone były wytycznymi jednostki nadrzędnej.

W 2022 r. przebadano laboratoryjnie 204 próbki, w tym:

- 189 w ramach urzędowej kontroli żywności,
- 13 w ramach monitoringu,
- 2 w ramach badania aktywności promieniotwórczej.

Pobrane próbki zbadane zostały w następujących kierunkach:

- mikrobiologii,
- obecności: metali szkodliwych dla zdrowia, mikotoksyn, substancji migrujących z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, WWA,
- pozostałości: pestycydów, azotanów,
- zawartości: substancji dodatkowych,
- skażeń promieniotwórczych,
- GMO,
- znakowania, organoleptyki, napromieniania.

Nie zakwestionowano żadnej z nich.

NADZÓR NAD ŻYWNOCIĄ PROZDROWOTNĄ

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami wprowadzania do obrotu żywności prozdrowotnej, obejmującej min. suplementy diety, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywność wzbogaconą witaminami i składnikami mineralnymi.

W 2022 r. zbadano:

- 6 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- 6 próbki suplementów diety,
- 1 próbkę środków spożywczych wzbogacanych.

Żadna z w/w próbek nie została zakwestionowana, natomiast kontrole sanitarne wykazały, iż obrót żywnością prozdrowotną prowadzony był prawidłowo.

ŚRODKI ZASTĘPCZE (DOPALACZE)

W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi w 2022 r. przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, na podstawie art. 44b i art. 44 c, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2020, poz. 2050 ze zm.) i nie stwierdzono obrotu środkami zastępczymi na terenie powiatu oleskiego.

PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Nadzorowano 99 placówek edukacyjnych (przedszkola szkoły podstawowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, żłobki, i inne np. internaty, ośrodki specjalne, warsztaty szkoleniowe OHP) i 13 obiektów zimowego i letniego wypoczynku (turnusy zarejestrowane w bazie danych wypoczynek men.gov.pl).

Przeprowadzono 61 kontroli w placówkach edukacyjnych i 7 kontroli w placówkach zimowego i letniego wypoczynku, z którego skorzystało 254 osoby.

Podczas kontroli oceniono:

- stan sanitarno-techniczny,
- wyposażenie w instalacje i zaopatrzenie w ciepłą wodę,
- wyposażenie urządzeń higieniczno – sanitarnych (mydło, ręczniki, papier toaletowy),
- dostosowanie mebli do wzrostu dzieci,
- zapewnienie odpowiedniej temperatury w okresie jesienno-zimowym,
- zapewnienie środków do dezynfekcji rąk i stosowanie się do procedur przeciwepidemicznych.

Podczas prowadzonego nadzoru stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne i zdrowotne w 4 obiektach, wystosowano decyzje administracyjne na usunięcie w/w uchybień z terminami realizacji na okres wakacji 2022r i 2023r.

Wszystkie nadzorowane placówki posiadały podłączenie do sieci wodociągowej, i zapewniały bieżącą ciepłą i zimną wodę przy umywalkach. Zapewniono również odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej. Stosowano papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku, mydło w płynie, środki do dezynfekcji rąk.

WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Na terenie powiatu z sali gimnastycznych, których wymiary zbliżone są do wymaganych, (minimalna powierzchnia to 288 m²) korzysta 17 obiektów szkolnych. W 5 placówkach są sale zastępczo - rekreacyjne o powierzchniach mniejszych, ale spełniających minimum higieniczne (4 m² na ucznia). W 2 placówkach z powodu braku sali gimnastycznej zajęcia wychowania fizycznego odbywają się na korytarzach.

OCENA ERGONOMII MEBLI, HIGIENICZNEGO ROZKŁADU ZAJĘĆ LEKCYJNYCH, TEMPERATURY

Podczas bieżących kontroli w placówkach oświatowo - wychowawczych oceniano plany lekcji, temperaturę, ergonomię mebli.

- W zakresie higienicznego rozkładu zajęć oceniono 219 oddziałów w 26 obiektach nauczania i nie stwierdzono nieprawidłowości.
- W zakresie dostosowania mebli do wysokości ciała dzieci i młodzieży ocenie poddano:
 - 23 dzieci w 1 oddziale przedszkolnym w 1 placówce i nie stwierdzono nieprawidłowości,
 - 323 dzieci w 19 oddziałach szkolnych w 3 placówkach- i stwierdzono niedostosowanie mebli do wzrostu w przypadku 150 dzieci .

Dokonano 29 pomiarów temperatur w 8 placówkach oświatowych i wychowawczych i nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dodatkowo w związku z ogłoszeniem 1 października -Ogólnopolskim Dniem Tornistra dokonano pomiarów wagi ciała i wagi tornistrów, uczniów w szkołach podstawowych (390 uczniów i ich tornistry w 26 oddziałach, w 3 placówkach). Wyniki wskazały, że 24% uczniów nosi tornistry za ciężki w stosunku do własnej masy ciała.

W z związku z trwającym stanem epidemii SARS-CoV-2 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie wydał 54 opinie dot. zdalnego nauczania w placówkach szkolnych i przedszkolnych.

STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Oddział Higieny Pracy wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia pracowników, realizując dwa podstawowe cele tj.:

1. Poprawę warunków pracy w aspekcie zdrowotnym,
2. Profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Swoje zadania realizuje poprzez:

- kontrolę stanowisk pracy w zakładach,
- ocenę zdrowotną warunków środowiska pracy,
- kontrolę częstotliwości i prawidłowości pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- ocenę stopnia narażenia na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- monitoring zagrożeń zawodowych,
- ocenę podejmowanych środków zapobiegawczych,
- analizę oceny ryzyka zawodowego,
- ocenę badań kontrolnych lekarskich pracowników i prowadzonej profilaktyki zawodowej,
- promocję zdrowia w środowisku pracy,
- egzekwowanie poprawy na drodze postępowania administracyjnego.

Ponadto w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy oddziału egzekwują:

- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania środków powierzchniowo czynnych i detergentów,
- przestrzeganie przez osoby wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji lub mieszanin chemicznych, obowiązków wynikających z ustawy o substancjach niebezpiecznych i ich mieszaninach oraz rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,

- przestrzeganie przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków grupy 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady.

Przyczynia się to do:

- wdrożenia zasad określających warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzenia do obrotu lub stosowania substancji i mieszanin chemicznych oraz środków powierzchniowo czynnych i detergentów, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i mieszanin na zdrowie człowieka lub na środowisko,
- zapobiegania zagrożeniom zdrowia ludzi, które mogą być wynikiem działania produktów biobójczych,
- zwalczania niedozwolonego obrotu substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii.

W roku 2022 w ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajdowało się 399 zakładów, w których zatrudnionych było 8093 pracowników.

1. Działalność kontrolna

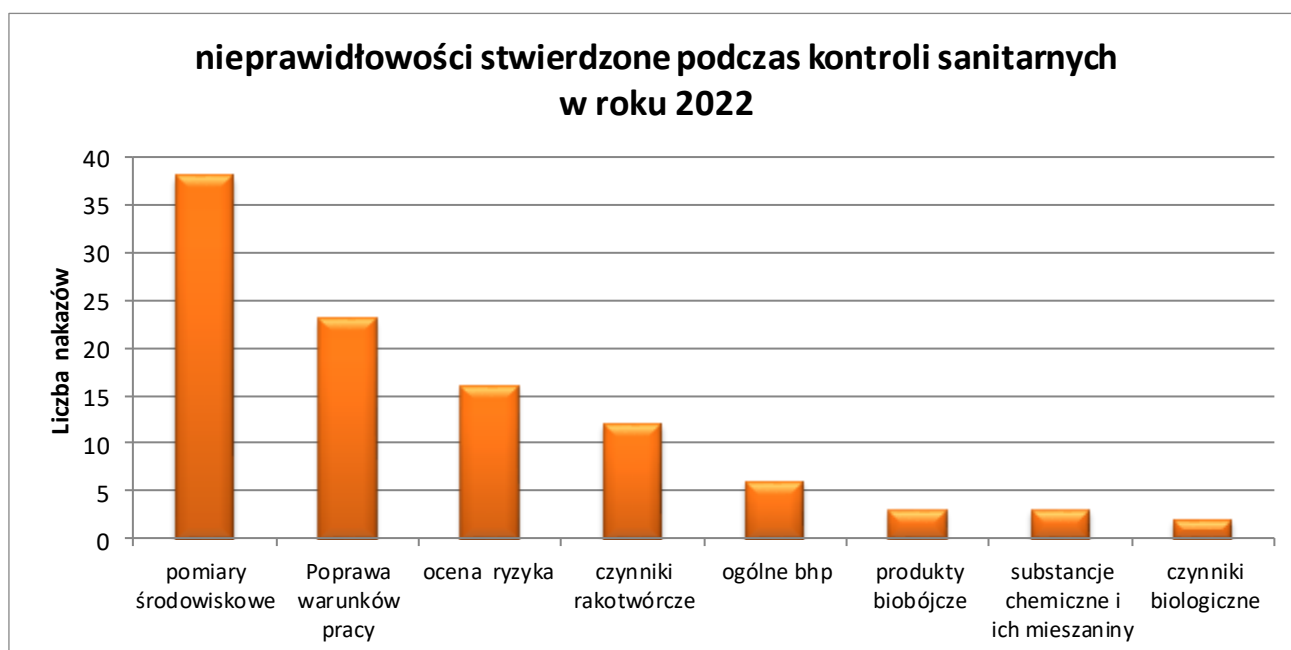
W roku 2022 przeprowadzono 156 kontroli sanitarnych, z czego:

- 64 kontrole w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w tym 56 kontroli u wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny stwarzające zagrożenie; kontrole te dotyczyły znajdującego się w obrocie denaturatu, stanowiącego zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, w związku z informacjami dotyczącymi zgonów po jego spożyciu,
- 49 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- 12 kontroli w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 10 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy,
- 21 kontroli w ramach przestrzegania ogólnych przepisów bhp.

Na podstawie prowadzonego postępowania administracyjnego wydano 53 decyzje z czego:

- 25 decyzji nakazowych,
- 24 decyzji płaćniczych,
- 4 decyzje zmieniające,

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych wydano 24 decyzje finansowe oraz 4 decyzje zmieniające termin realizacji zaleceń.

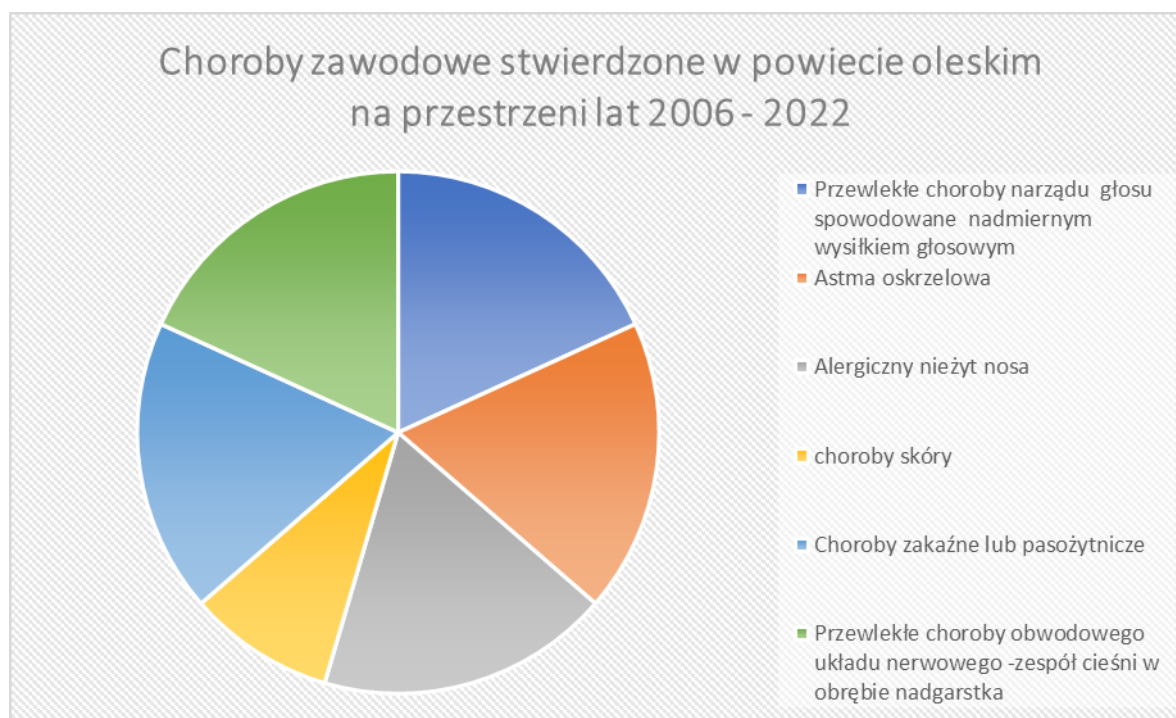
Najczęstsze uchybienia stwierdzone podczas kontroli, dotyczyły nieprzestrzegania przez pracodawców wymaganej częstotliwości wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w miejscu pracy, a także nierozpoznanie źródeł ich emisji. Brak regularności w zakresie częstotliwości wykonywania badań i pomiarów spowodowane jest najczęściej względami ekonomicznymi przedsiębiorców. Do uchybień z zakresu poprawy warunków pracy należą nieprawidłowości związane z przekroczeniem najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu na stanowiskach pracy, a także warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń pracy i pomieszczeń sanitarnych. W przypadku przekroczeń normatywów higienicznych nakazano przedsiębiorcom obniżyć do obowiązujących norm natężenie hałasu oraz sporządzić i wprowadzić w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Problem dla pracodawców stanowi od lat ocena ryzyka zawodowego. Okazywane dokumenty są często nierzetelne, nieaktualne oraz nie uwzględniają wszystkich zagrożeń występujących na stanowisku pracy.

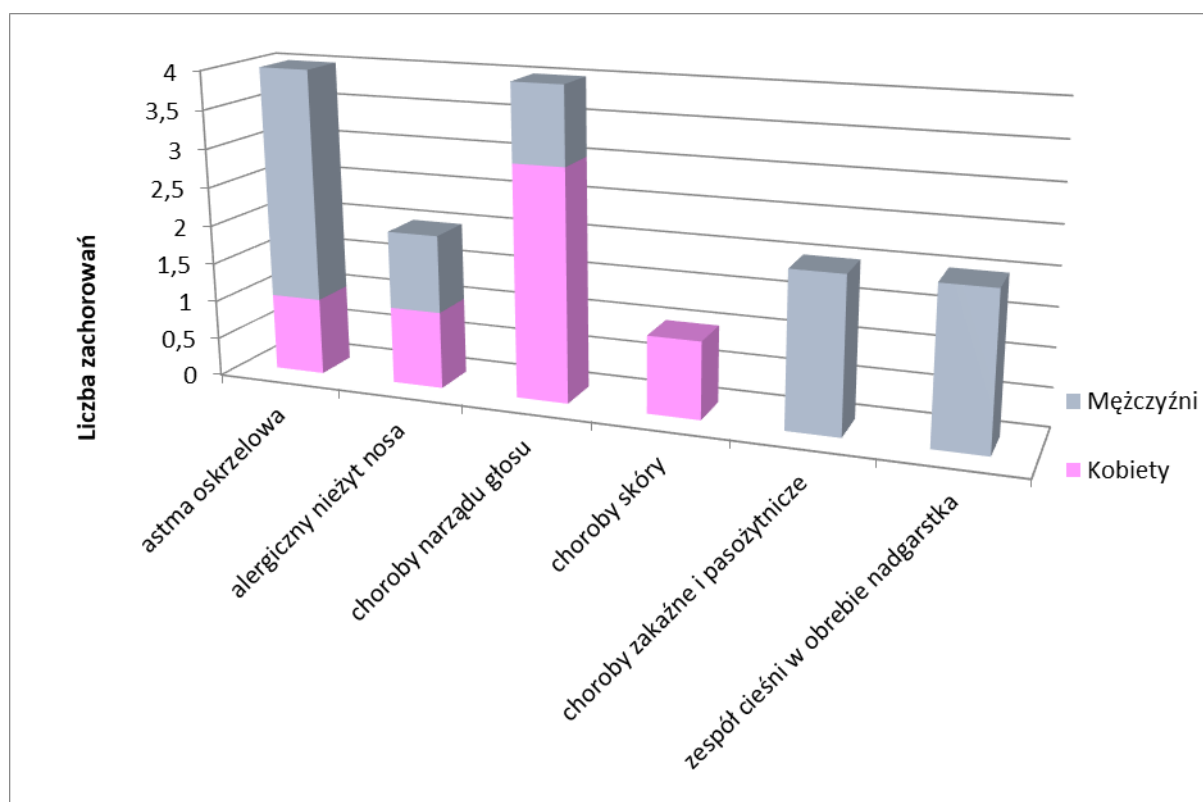
CHOROBY ZAWODOWE

Jednym z następstw oddziaływania szkodliwych i uciążliwych warunków pracy są choroby zawodowe. W roku 2022 wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej. Zgłoszenie dotyczyło poz. 15.3 (niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią) wykazu chorób zawodowych określonego w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych.

W zapobieganiu chorobom zawodowym istotna jest prawidłowa realizacja wstępnych, okresowych oraz kontrolnych badań lekarskich pracowników, a także rzetelnie prowadzona profilaktyka lekarska w zakładach pracy

NAJCZĘŚCIEJ STWIERDZANE CHOROBY ZAWODOWE W POWIECIE OLESKIM NA PRZESTRZENI LAT 2006 – 2022

W roku 2022 do PSSE w Oleśnie zgłoszono interwencje dotyczące:

- Nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w związku z Covid.
- Nadmiernego nasłonecznienia w miejscu pracy.

Interwencja dotycząca nieprzestrzegania reżimu sanitarnego okazała się bezzasadna. Interwencja dotycząca nadmiernego nasłonecznienia okazała się zasadna. Wydano decyzje nakazową.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

W roku 2022 główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z celów Narodowego Programu Zdrowia, zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności powiatu i dotyczyły w szczególności:

- promowania zdrowego stylu życia,
- inicjowania, organizowania, koordynowania i nadzorowania działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- upowszechniania materiałów informacyjnych z zakresu wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzi, prowadzono edukacyjne kampanie społeczne, mające na celu podnoszenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- kontynuacji i wdrażania ogólnopolskich programów edukacyjnych,
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń, narad, dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- koordynowania programów i przedsięwzięć prozdrowotnych przez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji,
- realizacja zadań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w oparciu o wytyczne Ministerstwa Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej, a także inicjowanie przedsięwzięć wynikających z sytuacji epidemiologicznej w kraju.

Działania swym zasięgiem obejmowały dzieci przedszkolne, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, kadrę pedagogiczną, rodziców, społeczność lokalną oraz użytkowników Internetu.

Zadania dotyczące realizacji programów prozdrowotnych:

Program edukacji antynikotynowej w przedszkolach „Czyste Powietrze Wokół Nas” skierowany do dzieci 5-6 letnich oraz ich rodziców.

Celem programu był wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu przystąpiło 13 przedszkoli, co stanowi 31% wszystkich placówek przedszkolnych w powiecie. Łączna liczba osób objętych programem to 468 osoby. Przeprowadzono konkurs plastyczny wraz z samorządami lokalnymi o tematyce antytytoniowej, w konkursie wzięło udział 14 dzieci.

Program wojewódzki „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy” skierowany do dzieci 6 letnich – pilotaż w roku szkolnym 2021/2022.

Celem programu było promowanie prawidłowych nawyków higienicznych, aktywności fizycznej i prawidłowej diety. Do pilotażu zaproszono dwie placówki przedszkolne powiatu oleskiego. Program został uznany za ciekawy i trafiony pod względem merytorycznym i edukacyjnym.

Kampania społeczna HIV/AIDS

W ramach obchodów „Światowego Dnia HIV/AIDS” w grudniu 2022 r promowano działania profilaktyczne na łamach portalu internetowego <https://www.facebook.com/Powiatowa-Stacja-Sanitarno-Epidemiologiczna-w-Olesnie>. Umieszczono 6 postów dotyczący kampanii społecznej HIV/AIDS, łączna liczba odbiorców wyniosła 693 osób. Zorganizowano spotkanie z młodzieżą Miejskim Domu Kultury w Dobrodzieniu, gdzie poruszono tematy związane z profilaktyką HIV/AIDS. W spotkaniu wzięło udział 85 uczniów i nauczycieli.

Kampania „Bezpieczne wakacje” mająca na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie wypoczynku letniego.

W okresie letnim na portalu internetowym umieszczono cykl artykułów i ulotek o bezpieczeństwie podczas korzystania z okresu wakacyjnego. Odwiedzono miejsca wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Organizowano prelekcje dla uczestników kolonii i półkolonii na terenie naszego powiatu oraz spotkania edukacyjne dla ogółu społeczeństwa podczas stoisk edukacyjno-informacyjnych w trakcie” Dni Olesna” czy „I Gorzowskiego Zlotu Motocyklowego”. Zorganizowano zajęcia z fitpilo wraz z instruktorem, jako aktywne rozpoczęcie wakacji. Łączna liczba obiorców użytkowników Internetu oraz akcji bezpośrednich szacowana jest na 21 063 osób.

Akcja profilaktyczna dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich opiekunów - „Czyste ręczki”

Akcja „Czyste ręczki” skierowana była do dzieci przedszkolnych oraz ich opiekunów. Przeprowadzono spotkania podczas których pokazano dzieciom prezentację, rozdano materiały edukacyjne oraz za pomocą specjalistycznej lampy pokazano, czy ręce zostały umyte prawidłowo. Na koniec dzieci otrzymały specjalne pocztówki z wierszykiem jak prawidłowo myć ręczki. Łączna liczba osób objętych działaniem 527. Partnerem działań była firma Shulke, która udostępniła specjalistyczną lampę.

Podstępne „WZW” oraz „Znamię! Znam je?”

- Celem programu **Podstępne „WZW”** było upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat sposobów zakażenia wirusami HBV oraz HCV. W roku 2021/2022 do programu przystąpiły 3 szkoły, w tym 90 uczestników.
- **„Znamię! Znam je?”** - krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu było zwiększanie świadomości na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry. Programu objął 14 klas z 3 szkół - 106 osób.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia tytoniu w Polsce

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia** zorganizowano 10 stoisk informacyjno-edukacyjnych. Osoby palące i narażone na bierne palenie tytoniu mogły skorzystać z badania polegającego na pomiarze tlenu węgla w wydychanym powietrzu i dowiedzieć się, jak skutecznie zerwać z nałogiem. Otrzymały także materiały informacyjne. W mediach społecznościowych umieszczono szereg postów o tematyce antynikotynowej. Łączna liczba odbiorców wszystkich działań szacowana jest na 2674 osób.

Profilaktyka raka piersi

Spotkania edukacyjne z młodymi kobietami powiatu oleskiego w wieku od 17 do 19 lat. Głównym celem działania było uświadomienie młodzieży jaki wpływ na występowanie zmian nowotworowych ma styl życia oraz nawyki zdrowotne. Uczono jak prawidłowo wykonać samobadanie dzięki fantomom piersi, w których znajdują się ukryte zmiany.

Łącznie zorganizowano, dzięki współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi oraz pielęgniarkami szkolnymi, siedem spotkań edukacyjnych, w których wzięło udział łącznie 226 kobiet.

Ponadto od początku epidemii na Facebooku i stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oleśnie publikowano różne informacje oświatowe, w tym dotyczące SARS-CoV-2.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w 2022 r. na terenie powiatu oleskiego wykonywał zadania polegające na:

- przeprowadzaniu oględzin obiektów budowlanych, na wniosek inwestorów, w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania,
- opracowywaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- uzgadnianiu warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadnianiu projektów decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- uzgadnianiu kompletnych dokumentacji projektowych (projektów budowlanych), uzgadniania dokumentacji projektowej w związku ze zmianą sposobu użytkowania - na wniosek inwestorów lub projektantów reprezentujących inwestorów,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko na potrzeby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany,
- uzgadnianiu dotyczącym odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko dla sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowaniu i uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oleśnie wpłynęło ogółem 238 wniosków, spraw i podań.

W związku z powyższym przeprowadzono 16 kontroli i wydano 122 opinie.

Wydane opinie przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

L.P.	Formy opinii	2022r.	2021r.
1	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Ustawy Prawo Budowlane	44	41
2	Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby-co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	46	57
3	Opinie przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	5	7
4	Opinie uzgadniające dokumentację projektową	12	16
5	Opinie do projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko)	7	4
6	Postanowienia dotyczące uzgodnień projektów decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy oraz projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	6	0

Tabela.Ilości wydanych opinii

Najbardziej aktywną gminą powiatu pod kątem gospodarczo-inwestycyjnym w 2022 r. były gmina Olesno, w dalszej kolejności gmina Praszka.

W 2022 roku w porównaniu do roku ubiegłego zauważono regres dotyczący ilości:

- projektów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko),
- uzgadniających dokumentację projektową,
- stanowisk w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

PODSUMOWANIE

Wszystkie działania i zadania realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, ukierunkowane są na szeroko rozumianą ochronę zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, miały charakter wielokierunkowy i dotyczyły podstawowych aspektów życia mieszkańców powiatu.

Nadzór sanitarny prowadzony przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Oleśnie obejmował elementy środowiska człowieka, jakimi są m.in. woda i żywność, środowisko pracy, nauki i wypoczynku (zakłady pracy, placówki oświatowo-wychowawcze, obiekty turystyczno-wypoczynkowe, placówki ochrony zdrowia, obiekty użyteczności publicznej służące mieszkańcom, m.in. baza handlowo-usługowa, komunikacja publiczna). Prowadzono intensywne działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w zakresie chorób zakaźnych, w tym Covid-19.

Wyniki prowadzonego w 2022 r. nadzoru pozwalają na stwierdzenie, że stan sanitarny powiatu był zadawalający. Na terenie powiatu nie wystąpiły zjawiska, które stanowiłyby istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi pod względem ich skali i zasięgu oraz rodzaju zagrożenia. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości udało się skutecznie wyeliminować, przy pomocy rutynowych procedur postępowania. Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych (pomijając epidemię COVID-19) na terenie powiatu można uznać za stabilną.

W wyniku prowadzonego w 2022 r. nadzoru sanitarnego: stwierdzono systematyczną poprawę stanu sanitarno – technicznego podmiotów kontrolowanych przez poszczególne komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oleśnie. Stan sanitarno-techniczny: bazy noclegowej obiektów hotelowych, zarówno tych skategoryzowanych jak i małych gospodarstw agroturystycznych, zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej był dobry. Obiekty były funkcjonalne, wyposażone zgodnie ze specyfiką i zakresem świadczonych usług. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, postępowania z bielizną czystą i brudną, odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. Dzięki opracowanym i wdrożonym procedurom w zakładach, w których podczas wykonywanych zabiegów dochodzi do przerwania ciągłości tkanek, zapewnione było bezpieczeństwo przed zakażeniami i chorobami, a właściciele solarium realizowali ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. Stan sanitarno-higieniczny w podmiotach leczniczych jak i gospodarka: wodno-ściekowa, postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz z odpadami nie budziły zastrzeżeń. Kontrolowane obiekty posiadały opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi wraz z instrukcją selektywnej zbiórki tych odpadów zgodnie z rozporządzeniem o odpadach medycznych. W pomieszczeniach zakładów pracy, obiektów hotelowych, podmiotów leczniczych, środkach transportu, na placach zabaw przy piaskownicach oraz na przystankach autobusowych obowiązywał zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Skontrolowane obiekty posiadały oznakowania graficzne i słowne informujące o zakazie palenia tytoniu oraz e-papierosów. Stan sanitarny większości skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz jakość zdrowotna większości zbadanych środków spożywczych nie budziły zastrzeżeń. Nie stwierdzono występowania zagrożenia stanu bezpieczeństwa sanitarnego w zakresie działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Dobrze układała się współpraca z innymi jednostkami/ instytucjami funkcjonującymi w powiecie oleskim: Starostwem Powiatowym, Policją, Strażą Pożarną, Młodzieżowym Centrum Kariery, Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Szkolenia i Wychowania OHP, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

W ramach profilaktyki zapobiegania chorobom zawodowym przeprowadzono: instruktaże, szkolenia personelu, kontrole warunków pracy, wizytacje rolników podczas prac żniwno – omłotowych, w celu propagowania bezpieczeństwa w trakcie wykonywanej pracy. Udzielono informacji na temat czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy oraz rozpowszechniano wiedzę związaną z promocją zdrowia.

Problemy zaobserwowane w trakcie prowadzonego w 2022 r. nadzoru sanitarnego to:

- stale rosnąca liczba dzieci niezaszczepionych, co może skutkować nawrotem chorób zakaźnych, w związku z tym konieczne jest prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców powiatu w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym, zwłaszcza tym, którym można zapobiegać poprzez profilaktykę.
- starzenie się społeczeństwa, które może powodować wzrostu zakażeń wywołanych przez *Clostridium difficile*,
- nieprzestrzeganie przez pracodawców przepisów dotyczących częstotliwości wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia.

Izabela Pietrzak

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Oleśnie